මෙත්තානන්ද මහතා
මියගියේය. එහෙත්
ඔහු ඇති කිරීමට
පුරෝගාමී වූ ජාතික
හා ආගමික උද්‍යොගය
රැකී පවතී

මෙත්තානන්ද ගුණ වැණුම්

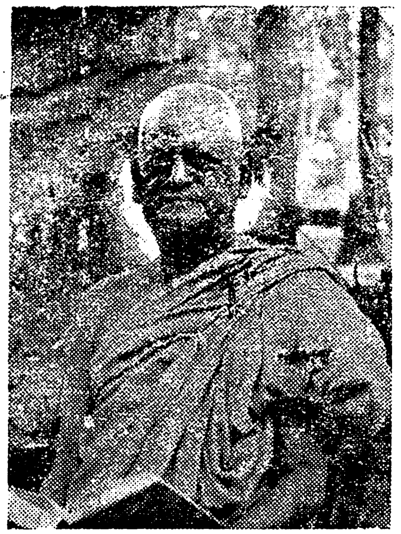
කළුකොඳයාවේ පඤ්ඤාසේකර මාහිමි

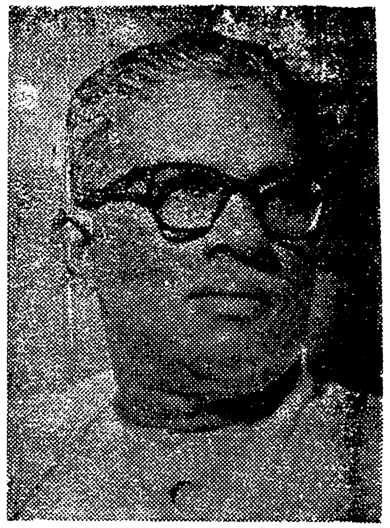
ඇම් ඩබ්ලිව් කරුණානන්ද

ජාතික හා සාමාජික ප්‍රශ්නයන්හි දී මෙත්තානන්ද මහතා හා එක්ව කටයුතු කළ පූජ්‍ය කළුකොඳයාවේ පඤ්ඤාශේකර මහානායක හිමි, ආනන්ද මහා විදුහලේ හිටපු විදුහල්පතිවරයන් වූ පී. ද ඇස්. කුලරත්න මහතා, ඇම්. ඩබ්ලිව්. කරුණානන්ද මහතා, බෞද්ධ ජාතික බලවේගයේ ලේකම් ගුණසිල විතානගේ මහතා, රජයේ උසස් නිලධාරියකු වන නිශ්ශංක විජේරත්න මහතා, මෙත්තානන්ද මහතාගේ යුගයේ දී එතුමා සමග කිට්ටුවෙන් ඇසුරු කළ දනට ද ආනන්දයේ ලිපිකාර තනතුර දරණ ඩී. පී. ජයමාන්න මහතා හා කටුබැද්දේ ප්‍රායෝගික කාර්මික විද්‍යාලයේ අධිපති, මෙත්තානන්ද මහතා ගේ සොහොයුරු ඇල්. එච්. සුමනදස මහතා සමග මූ. අරූක්ගොඩ කළ සාකච්ඡාවලින් සකස් වෙයි.

අපි කැගළු යන්න සූදනම් වෙලා පාර බලා ගෙන සිටිනවා. වැඩක් කළ හැකි කවුරුත් මැලේරියාවෙන් ඇඳට වැටී සිටි නිසා මෙත්තානන්ද මහත්මයා අද නම් බලාපොරොත්තු වීම අමාරුයි. උන්නැහේටත් මැලේරියාව වෙන්න ඇති කියන කොට ම ඔය එන්නේ කාරෙක. වඩාත් දරුණු විදියට මැලේරියා වසංගතය පැතුරුණේ කැගළු දිස්ත්‍රික්කයෙයි. දහ දෙනෙක් සිටිය පවුලේ දහ දෙනාම උණෙන් වැටිලා. ගෙයක් ගෙයක් ගානේ ගොස් බෙහෙත් සැපයීමත්, යාන්තු සප්පායම් කිරීමත් කොළඹ පැත්තෙන් ගිය අයගෙනුයි සිදු වුණේ. සතියකට වරක් මෙත්තානන්ද මහත්මයාගේ කාරෙකනුයි අපි ගියේ. සමහර වෙලාවට සතියකට දෙවරක් ගියා. මෙතැන්දී ජේ. ඩී. ඩේවිඩ් අමතක කරන්න බෑ. දෙන්නෙකුටවත් උස්සන්න බැරි බඩුගෝනි කරගහ ගෙන ඔහු පල්ලම බැස්ස හැටි දැනුත් මතකයි. කරේ දමූ පටිය ඇත් කරලා ඩේවිඩ් උන්නැගේ කරට බඩුගෝනි ඉස්සුවේ මෙත්තානන්දයි. මොන පූදුමයකට ද කියන්න බෑ, ප්‍රොස්ටර් ඔබේසේකර මන්ත්‍රීතුමා ලොසිංජර වගේ ක්විනැයින් පෙති කද්දී අපි එකක්වත් කෑවේ නෑ. අනෙක් අයට දෙතුන් වර මැලේරියා උණ හැදෙද්දී අපට නම් එක වරක් වත් වැළඳුණේ නෑ. මෙත්තානන්ද මහත්මයාටත් මැලේරියාව වැළඳුණේ නෑ කියන එක මගේ කල්පනාව. . .'' කළුකොඳයාවේ මැ...

නායක හිමියන් අවුරුදු 30 කට පෙර සිද්ධි එලෙස විස්තර කළහ.

මහානායක හිමියන්ට මතක ඇති සැටියෙන්, මෙත්තානන්ද මහතා සූරාවක් තබා දුම්වැටියක්වත් උරා නැත. මස් මාංශ කෑමක් ද නොවී ය. සතියේ සෑම බදාදවක ම උදේ පැය බාගයක් ආනන්දයේ ශිෂ්‍යයින්ට ධර්ම දේශනාවක් පැවැත්වීම මෙත්තානන්ද මහතා නොකඩවා කර ගෙන ආවේ ය. එයින් වැඩි බණ වාර ගණනක් පැවැත්වූයේ කළුකොඳයාවේ මහනායක මාහිමියන් විසිනි. ඒ හැම බණ වාරයක් සඳහා ම මෙත්තානන්ද මහතා පුද්ගලිකව පැමිණ චාරිත්‍රානුකූලව ආරාධනා කිරීම ද වැදගත් සිද්ධියකි.

ආනන්දයට එක්වීමෙන් පසු මෙත්තානන්ද මහතාගේ ජීවිතයේ හැඩ ගැස්මක් ඇති වූ අයුරු සත්‍යය වුව ද, පාසල් යන අවදියේ සිට එතුමා තුළ පැවැති උද්‍යෝගයේ හා නොපසුබට ගතියේ තරම දන්නේ එක කුස උපන් සහෝදරයායි. සිහු පොල් ගස් යට, කොස් ගස් යට වාඩි වී පොත් පාඩම් කළ අයුරු සිහිනයක් මෙන් සුමනදස මහතාට මතක තිබේ. ''ඒ අවදියේ වෙනත් ශිෂ්‍යයින්ට තිබුණු පහසුකම් අනුව සලකන විට අපේ අයියාට වැඩිහිටියන්ට දිය හැකි වූ සහයෝගය ඉතා මඳි යයි මට දැන් සිතෙනවා'' යයි සුමනදස මහතා කියයි. මෙත්තානන්ද මහතා ඉංගිරිසි පුහුණු ගුරුවරයකු වූයේ ද, පසුව ලන්ඩන් උපාධියක් දිනා ගත්තේ ද ස්ව උත්සාහයෙන්ම ය. පොත්පත් හා උපකරණ පිළිබඳ අඩුපාඩු නිතර අයියාට තිබුණු බව ද සුමනදස මහතාගේ මතකයි. අවුරුදු 10 සිට මෙත්තානන්ද මහතාගේ ගෙදර හැදුණු වැඩුණු සුමනදස මහතා සහෝදරයින්ගේ දියුණුව ගැන ඔහු තුළ පැවැති උනන්දුව ගැන අදත් සිහි කරන්නේ වේදනාවකින් යුතුව ය. ''මා කළේ රසායන විද්‍යාව, භෞතික විද්‍යාව වගේ වි ෂයයන්, අයියා කළේ ලතින්, ග්‍රීක් වැනි විෂයයන්, ඒ නිසා අයියාට මට උගන්වන්නට බැරි වුණාට අනෙක් සෑම උපකාරයක් ම හරියට කළා. අපේ පවුලේ අනෙක් සහෝදරයින් වන ශ්‍රීවානන්ද, ජිනදස, සුගතදස හා එක ම සහෝදරියන්ගෙ දියුණුව ගැන අයියාගේ දැඩි සැලකිල්ලක් තිබුණා. . .'' සුමනදස මහතා පවසයි.

නිශ්ශංක විජේරත්න

මහානායක මලලසේකර හා පී. ද ඇස්. කුලරත්න මහතා තරම් මෙත්තානන්ද මහතාගේ ජාතික හැඟීම් පිළිබඳ අවබෝධයක්ඇති අය වෙනත් ඇතැයි සිතිය නො හැකි ය. මලලසේකර මහතා ආනන්දයේ විද්‍යාලයාධිපති වශයෙනුත්, කුලරත්න මහතා උප විද්‍යාලයාධිපති වශයෙනුත් සේවය කරන අවදියේ ආනන්දයෙන් මතු වුණු ජාතික උද්‍යාගයේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි, කලිසම් අත හැර ඒ වෙනුවට රෙද්ද බැනියම අඳින සාණ්ඩායමක් බිහි වූයේ. මෙත්තානන්ද මහතා පුහුණු ගුරුවරයකු වශයෙන් සේවය අරඹා ලන්ඩන් උපාධියක් ලත් පසු ආනන්දයේ ගුරු තනතුරක් සමගම විද්‍යාලයේ ප්‍රාථමික, මධ්‍යම හා ඉහළ යන පංති කොටස් තුනෙන් මධ්‍යම කොටසේ සම්පූර්ණ පාලනය ඔහු වෙත පැවරුණේ ය. මලලසේකර මහතාත්, කුලරත්න මහතාත් ''මේ කලිසම ඇඳගෙන ඔය සටන කරන්නට බෑ, වෙන මොකක් හරි අඳිමු ය'' යි කතා කරනු මෙත්තානන්ද මහතාට නිතර නිතර ඇසුන ද තමන් යටතේ ඇති මධ්‍යම පංතිවල පාලන කටයුතු නිසා ඒවාට සහයෝගය දැක්වීමට මෙත්තානන්ද මහතාට අවකාශ ලැබුණේ නැත.

මෙත්තානන්ද මහතා මුලින් ම රෙද්ද බැනියම ඇඳගෙන ආ දිනය, වෙනත් විදියකින් කියතොත් ඔහු කලිසම හා කමිසය සහමුලින් ම ඇත් කළ දිනය කුලරත්න මහතාට මතක ඇති හැටියට වර්ෂ 1921 අවුරුද්දේ එක්තරා පොහොය දිනකට දින

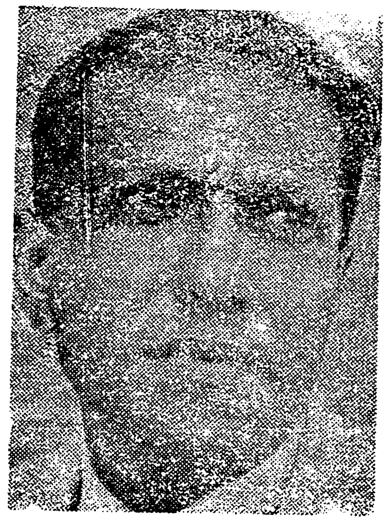
අ ල් එච් සුමනදාස

...දකකට පසුව ද ය. සය සිදු වූයේ මෙලෙස ය. මලලසේකර හා කුලරත්න මහතුන් නිතර නිතර තම සිත්වල කලබල කළ හැඟීම අනුව පසළොස්වක පොහොය දිනක සිල් සමාදන් වීමට ඇන්ද රෙද්ද බැනියම දෙක ම සුව ... විද්‍යාලයට ද ඇඳගෙන ආවෝ ය. මෙත්තානන්ද මහතා ද ඊට පසුව ද ආනන්දයේ රෙද්දත් බැණියමත් ඇඳගෙන පැමිණ සිටි සැටි දක්නට ලැබිණි. කෙසේ වෙතත් වයස උස් නොවූ මලලසේකර හා කුලරත්න මහතුන්ට වැඩියෙන් රෙද්ද බැනියම ඇන්ද කඩවසම් මෙත්තානන්ද මහතා කැපී පෙනුණු බව මට කීවේ කුලරත්න මහතා නොවේ, ඒ අවදියේ විද්‍යාලයේ ඉහළ පන්තියක ඉගෙනීම කළ පසුව ආනන්දයේ ම ගුරුවරයකු වී ඊටත් පසුව ආනන්දයේ අධිපති පදවියට ද ඉහළ ගිය ඇම්. ඩබ්ලිව්. කරුණානන්ද මහතායි. ඊට පසුව ද සිට ජාතික ඇඳුමට බැස්ස ඉහළ පංති ශිෂ්‍යයින් කීප දෙනාගෙන් කරුණානන්ද මහතා ද අයෙකි. මේ ජාතික ඇඳුම්කාර උගතුන් සිව් දෙන ම ආනන්දයේ අධිපති වූහ.

ආනන්දයේ මෙත්තානන්ද මහතාගේ ගුරු ජීවිතයේ මුල් යුගයේ තොරතුරු වඩා හොඳින් මතක ඇත්තේ කරුණානන්ද මහතාටයි. එක් වර්ෂයක් ශිෂ්‍ය නිවාසය භාර ගුරුවරයා ලෙස මෙත්තානන්ද මහතා සේවය

ගුණසිරි විතානගේ